

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 11CoP/38/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5116231946
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Tichý
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2021:5116231946.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Romana Tichého a členov senátu JUDr. Evy Malíkovej a JUDr. Ladislava Mejistrika, v právnej veci manželky - navrhovateľky (matky): L. H., rod. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, W., zastúpená splnomocneným zástupcom O. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, W., a manžela (otca): C. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. XXX, W., zastúpený právnym zástupcom JUDr. Marcelom Šmehýlom, advokátom so sídlom D. C. X/XXX, W., v konaní o rozvod manželstva a úpravu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu: G. H., nar. XX.XX.XXXX, zastúpenému kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina, na čas po rozvode, o odvolaní navrhovateľky a o odvolaní manžela proti rozsudku Okresného súdu Žilina č. k. 21P/290/2016-399 zo dňa 28. októbra 2019, takto

r o z h o d o l :

Rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku II. o zverení mal. G. do osobnej starostlivosti matky, vo výroku III. o oprávnení oboch rodičov zastupovať a spravovať majetok mal. dieťaťa, vo výroku IV. o určení výživného, vo výroku V. o úprave styku a vo výroku VI. o nároku na náhradu trov konania p o t v r d z u j e .

Odvolanie matky voči výroku IV. rozsudku súdu prvej inštancie o určení výživného o d m i e t a .

Odvolanie otca voči výroku VII. rozsudku súdu prvej inštancie o povinnosti zaplatiť súdny poplatok o d m i e t a .

Vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvej inštancie z o s t á v a nedotknutý.

Žiaden z účastníkov konania n e m á nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie (ďalej aj „súd“) rozhodol tak, že manželstvo účastníkov rozviedol (výrok I.), maloleté dieťa na čas po rozvode zveril do osobnej starostlivosti matke (výrok II.), s tým že obidvaja rodičia sú oprávnení maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok (výrok III.), otcovi uložil povinnosť prispievať na výživu maloletého výživným vo výške 90,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého (výrok IV.). Upravil styk otca s maloletým, a to tak, že otec je oprávnený sa s maloletým stretávať každý týždeň vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod (výrok V.). O nároku na náhradu trov konania pred súdom prvej inštancie a trov odvolacieho konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na ich náhradu (výroky VI. a VII.). Manželovi uložil povinnosť zaplatiť Slovenskej republike súdny poplatok vo výške 66,- eur do troch dní od právoplatnosti rozhodnutia (výrok VIII.).

2. Súd prvej inštancie svoje rozhodnutie posudzoval podľa ustanovení § 18, § 19 ods. 1, § 23 ods. 1, 2 a 3, § 24 ods. 1, 3 a 4, § 25 ods. 1 a 2, § 62 ods. 1, 2, 3 a 4 a 5, § 75 ods. 1, § 76 ods. 1 Zákona o rodine a § 100, § 52 CMP.

3. Súd prvej inštancie po vykonanom dokazovaní rozhodol rozsudkom Okresného súdu Žilina č. k. 21P/290/2016-221 zo dňa 22. 02. 2018, ktorým manželstvo účastníkov rozviedol. Maloletého G. zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Otca zaviazal platiť na maloletého výživné vo výške 300,- eur mesačne s účinnosťou od právoplatnosti výroku o rozvode, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky. Stretávanie sa otca s maloletým súd neupravil. O trovách konania rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Krajský súd v Žiline ako súd odvolací uznesením č. k. 11CoP/53/2018-291 zo dňa 29. 11. 2018 zrušil predmetný rozsudok a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie. Súd následne vykonal dokazovanie, a to výsluchom manželky, manžela, kolízneho opatrovníka a svedka, podnetom OR PZ v Žiline zo dňa 21.02.2019, správou zo šetrenia rodinného prostredia, lustráciou v SP rozhodnutím zo dňa 02.07.2019 o zastavení konania vo veci spáchania priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, potvrdením špeciálnej ZŠ s MŠ zo dňa 18.09.2019, dokladmi o úhradách nákladov na maloletého, potvrdením o poberaní invalidného dôchodku manželky za rok 2016 až 2019 výdavkami manžela, výpisom z katastra nehnuteľností LV č. XXXX, čestným prehlásením, výpismi z bankového účtu manžela, potvrdením o invalidnom dôchodku manžela za rok 2014 až 2019, potvrdením o poberaní peňažného príspevku za opatrovanie za rok 2014 až 2019, nájomnou zmluvou zo dňa 01.01.2019, spisom sp. zn. 25C/183/2016. Po vykonanom dokazovaní, predovšetkým z výsluchu oboch manželov, mal súd za preukázané, že v manželstve účastníkov nastal rozvrat, ktorý možno kvalifikovať ako hlboký a trvalý. Predmetné manželstvo je už len formálnym zväzkom bez vzájomnej citovej náklonnosti. Vzťahy medzi manželmi sú tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že ich manželstvo prestalo plniť svoj spoločenský účel. Manželia už viac ako rok nežijú v spoločnej domácnosti, nehospodária spolu, nevedú spoločnú domácnosť, netrávia spolu voľný čas, intímne sa nestýkajú. Vzhľadom na viaceré podania na políciu, či samotné trestné oznámenie zo strany manželky, ako aj prebiehajúce súdne konania ohľadom vlastníckych vzťahov manželov, len ťažko možno uveriť tomu, že manželstvo účastníkov by bolo schopné tvoriť harmonické a trvalé životné spoločenstvo, kde by bola riadne zabezpečená výchova mal. dieťaťa. Súd zveril maloletého G. do osobnej starostlivosti matky, keďže v starostlivosti matky o maloletého neboli zistené žiadne nedostatky, ako aj s poukazom na zdravotný stav maloletého, kedy obaja rodičia zhodne uviedli, že starostlivosť o maloletého je schopná lepšie zabezpečiť matka. Otec aj vzhľadom na jeho zhoršený zdravotný stav so zverením maloletého matke súhlasil. Zároveň súd určil, že maloletého budú zastupovať a spravovať jeho majetok obaja rodičia, keďže nezistil žiadne okolnosti, pre ktoré by bol niektorý z rodičov z výkonu tohto rodičovského práva vylúčený či nejakým spôsobom obmedzený. Súd taktiež upravil styk otca s maloletým. Vyhovел návrhu otca na úpravu styku s tým, že otec je oprávnený sa s maloletým stretávať jeden deň v týždni, vo štvrtok od 15,00 hod do 18,00 hod. Otec trval aj na prítomnosti matky, ktorá však túto úpravu vzhľadom na ich vzájomné narušené vzťahy a odpor, ktorý k otcovi maloletého pociťuje, odmietala. Vzhľadom na vyjadrenia účastníkov o ich vzájomných vzťahoch a komunikácii, a listiny ktoré tvoria súdny spis, súd dospel k záveru, že prítomnosť matky by pôsobila rušivo a mohla by znemožniť realizáciu samotného styku otca a syna. Vzhľadom na uložený zákaz vstupu otca do domu, resp. na pozemky pri dome, ktorý v súčasnosti obýva len matka a syn, súd ponechal miesto odovzdávania maloletého na vzájomnej dohode rodičov, tak aby to čo najlepšie vyhovovalo aj osobitným potrebám maloletého. Pokiaľ ide o určenie výšky výživného, súd porovnal možnosti, schopnosti a majetkové pomery u oboch rodičov, prihliadol k odôvodneným potrebám maloletého G. a výšku výživného určil vo výške 90,- eur mesačne. Pri rozhodovaní o výške výživného súd prihliadal na vek a zdravotný stav maloletého, pričom za odôvodnené potreby maloletého považoval - cestovné, baterky do načúvacieho prístroja 20,- eur, plavecký 30,- eur, masáže 40,- eur, lieky 10,- eur, školské potreby 10,- eur. Zároveň medzi pravidelné výdavky maloletého patria náklady za bývanie 217,- eur - elektrina, telefón, skylink a internet, poplatky za vodu v priemere 100,- eur ročne, daň z nehnuteľnosti a poplatok za komunálny odpad, ktoré matka vyčíslila, a ktorých výšku manžel nerozporoval, keďže mali by mu byť známe, nakoľko v predmetnej domácnosti býval. Zároveň súd uviedol, že matka tieto výdavky aj zdokladovala. Rovnako súd musel vzhľadom na zdravotný stav maloletého zohľadniť aj mimoriadne výdavky, ktoré súvisia najmä s návštevou kúpeľov, či iných foriem pobytu, a ktoré matka s maloletým absolvuje v záujme podpory a zlepšenia jeho zdravotného stavu. Pokiaľ ide o pomery na strane matky, jej príjem predstavuje len dôchodková dávka - invalidný dôchodok vo výške 230,50 eur a štátne sociálne dávky - opatrovateľský príspevok 430,50 eur a prídavky na dieťa, keďže zdravotný stav maloletého, návšteva špeciálnej školy a jeho vyučovací proces jej neumožňujú nájsť si prácu. Čo sa týka otca ten je poberateľom invalidného

dôchodku vo výške 360,70 eur. Ide o plný invalidný dôchodok, pričom vzhľadom na zdravotný stav a vek, je to jediný príjem otca. V čase podania návrhu otec vykonával živnosť, ktorú však 16.02.2017 ukončil a od tohto obdobia neobnovil. Otec ako svoje mesačné výdavky uviedol nájom 300,- eur, lieky 30 - 40,- eur a výživné na maloletého 50,- eur, na ktoré v celom rozsahu spotrebuje svoj jediný príjem - invalidný dôchodok. S ostatnými bežnými výdavkami ako strava, oblečenie, či drogeria mu finančne vypomáha syn. Súd posúdením schopností, možností a majetkových pomerov otca, dospel k záveru, že pomery otca mu umožňujú hradiť výživné v určenej výške. O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania. Zároveň v konaní o rozvod manželstva účastníkov konania a úpravu práv a povinností rodičov k mal. dieťaťu na čas po rozvode manželstva súd uznesením č. k. 21P/290/2016-18 zo dňa 02.03.2017 priznal manželke - navrhovateľke oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu. Vzhľadom na skutočnosť, že navrhovateľka bola v konaní oslobodená od platenia poplatku a súd jej návrhu vyhovel, pričom manžel od poplatkov oslobodený nie je, súd k tejto povinnosti zaviazal manžela.

4. Proti citovanému rozsudku v zákonnej lehote podala odvolanie navrhovateľka (ďalej len „matka“), čo do výroku o výživnom a súčasne podal odvolanie i otec čo do výroku o výživnom, čo do výroku o úprave styku otca s maloletým a výroku, ktorým súd uložil manželovi (ďalej len „otec“) povinnosť zaplatiť Slovenskej republike súdny poplatok vo výške 66,- eur.

5. Matka v odvolaní namietala výšku výživného, s ktorou sa nestotožňuje a považuje ju za neprimerane nízku. Poukázala na vykonané dôkazy a ich nesprávne vyhodnotenie súdom prvej inštancie, v dôsledku čoho súd dospel k nesprávnemu rozhodnutiu. Uviedla, že súd určil výživné otcovi s prihliadnutím na ním deklarovaný zdravotný stav, neschopnosť vykonávať zárobkovú činnosť a ním deklarovaný príjem - invalidný dôchodok v sume 360,70 eur. Ide o zavádzajúce tvrdenie otca, že podnikateľskú činnosť - ťažiskovo montážne práce s plošinou - nevykonáva od 16.02.2017. Plošinu v čase zrušenia živnostenského oprávnenia previedol na svojho staršieho syna, ktorý si dňa 15.02.2017 rozšíril svoje živnostenské oprávnenie práve o činnosti, ktoré otec prestal vykonávať. Taktiež poukázala na to, že k zrušeniu jeho živnostenského oprávnenia bez akéhokoľvek relevantného dôvodu došlo dva mesiace po podaní návrhu na rozvod manželstva, t. j. zrejme bezodkladne po jeho doručení zo strany súdu k rukám otca. S ohľadom na uvedené žiadala odvolací súd, aby pri posudzovaní príjmu otca postupoval v zmysle zákona o rodine tak, že ukončenie jeho živnosti nebude brať do úvahy podľa ustanovenia § 75 zákona o rodine a jeho príjmy vyhodnotil podľa ustanovenia § 63 zákona o rodine. Zároveň rozporovala otcov tvrdené výdavky, ktoré mesačne vynakladá, a to najmä nájom za byt v sume 300,- eur mesačne. Po predložení nájomnej zmluvy navrhovateľka konštatuje, že prenajímateľka je dobrou známou otca, a to už niekoľko desaťročí, a preto vyslovila, že predložená nájomná zmluva určite nedokladuje jeho reálne platené nájomné. V závere poukázala i na potreby mal. dieťaťa, ktoré je ťažko zdravotne postihnuté, výšku výživného, ktoré otec uhradil počas trvania rozvodového konania. Keďže jej príjem tvoria len sociálne dávky je toho názoru, že určené výživné súdom je absolútne nepostačujúce, a to s poukazom na zabezpečovanie všetkých nevyhnutných potrieb maloletého dieťaťa. Na základe vyššie uvedených skutočností navrhovateľka žiada, aby odvolací súd po preskúmaní spisového materiálu určil otcovi výživné na mal. G. v sume 350,- eur mesačne.

6. Otec sa odvolal voči výroku o výživnom, výroku o úprave styku otca s maloletým a výroku, ktorým súd uložil manželovi povinnosť zaplatiť Slovenskej republike súdny poplatok vo výške 66,- eur. Nesúhlasí s výškou výživného, pričom poukazuje na svoj zdravotný stav, pokles schopnosti vykonávať prácu o viac ako 70 % a svoj vek. Vyslovil, že nie je predpoklad, že by si mohol zabezpečiť iný príjem ako je invalidný dôchodok. Z uvedeného príjmu je schopný si hradiť iba bývanie, výživné a čiastočne lieky, so všetkými ďalšími základnými životnými potrebami mu pomáha jeho syn. Má za to, že potreby maloletého G. sú v celom rozsahu pokryté príjmom na strane matky, ktorý spoločne s výživným, opatrovateľským príspevkom, invalidným dôchodkom a príspevkom na OMV predstavujú takmer 750,- eur, ku ktorej sume je potrebné pridať i príjem matky, získaný prácou načierno, na ktorý poukazoval i na predchádzajúcich pojednávaniach. V rámci odvolania poukázal na vozidlo Volkswagen Passat, ktoré matka počas konania zakúpila, a taktiež na doklady o investícii do bazéna vo výške 460,- eur a kúpeľné náklady v mesiaci máj 2019 vo výške 550,- eur, ktoré si podľa jej tvrdeného príjmu nemohla dovoliť. Zároveň sa nestotožnil ani s výrokom o úprave styku. Akceptuje záver súdu o stretávaní sa vo štvrtok, naďalej však trvá na tom, aby bola matka prítomná. Dôvodom je obava, že syn vzhľadom k dĺžke neprítomnosti otca a poruche správania nebude chcieť byť odlúčený od matky a opätovné získanie dôvery v otca bude zmarené. Vyslovil nesúhlas so záverom súdu, že prítomnosť matky by mohla pôsobiť rušivo vzhľadom

na vzájomný vzťah manželov. K výroku, ktorým súd uložil manželovi zaplatiť Slovenskej republike súdny poplatok konštatuje, že nie je mu zrejmé, na základe akého ustanovenia ho súd zaviazal na náhradu trov konania. Má za to, že nakoľko nebol navrhovateľom, nemôže súd na neho preniesť povinnosť zaplatiť súdny poplatok, obzvlášť keď s rozvodom po celú dobu konania nesúhlasil a domáhal sa u manželky obnovy manželského spolužitia. Vzhľadom k uvedenému výroku však z opatrnosti žiada o oslobodenie od súdnych poplatkov v celom rozsahu. S ohľadom na uvedené skutočnosti žiadal odvolací súd, aby napadnutý rozsudok vo výroku IV. zmenil tak, že otec C. E., nar. XX.XX.XXXX je povinný platiť na výživu maloletého G. H., nar. XX.XX.XXXX výživné vo výške 50,- eur mesačne, vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletého, vo výroku V. tak, že otec je oprávnený sa s maloletým G. stretávať každý týždeň vo štvrtok od 15.00 hod do 18.00 hod za prítomnosti matky a výrok VIII. zrušil.

7. Kolízny opatrovník vo vyjadrení k odvolaniu otca i matky vyslovil súhlas vo veci starostlivosti o maloleté dieťa G. H., a taktiež súhlas s rozhodnutím odvolacieho súdu bez nariadenia pojednávania.

8. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca k jeho tvrdeniam vo vzťahu k výške výživného poukázala na to, že osobné motorové vozidlo bolo zakúpené na základe poskytnutia dávok na kompenzáciu zdravotného postihnutia mal. dieťaťa, pričom motorové vozidlo je vedené na meno maloletého syna, k čomu doložila i rozhodnutie ÚPSVaR, odbor sociálnych vecí a rodiny Žilina, zo dňa 19.07.2017. Zvýšené náklady spojené s kúpeľnou liečbou, ktorú absolvuje spolu s maloletým ťažko zdravotne postihnutým dieťaťom, jej pokrýva výpomoc z nadácie Agel, ktorá jej poskytuje na tieto kúpeľné pobyty nadačný príspevok, k čomu doložila poslednú aktuálnu zmluvu o poskytnutí nadačného príspevku zo dňa 20.3.2019. Zároveň poukázala na to, že ona sama je onkologická pacientka, čo jej znemožňuje vykonávať akúkoľvek prácu (legálnu alebo nelegálnu - ako uvádza manžel v odvolaní), k čomu doložila výpis z jej zdravotnej dokumentácie. A v neposlednom rade bazén zakúpila na základe finančnej pomoci jej rodinných príslušníkov v rámci darčiekov pre maloletého syna na narodeniny a meniny, na ktoré sviatky mimochodom otec maloletého neprispel za posledné roky ani raz. Taktiež poukázala na to, že hoci manžel uviedol, že má dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav, napriek tomu je však intenzívny fajčiar. Čo sa týka požiadavky otca vo vzťahu k stretávaniu sa s maloletým synom len za prítomnosti matky, túto považuje len za účelový dôvod, aby jej manžel mohol naďalej zasahovať do života a tieto stretnutia využívať na urážanie a jej ponižovanie tak, ako to robil počas trvania ich manželstva. Za účelom umožnenia plnohodnotnej komunikácie otca so synom, nakoľko tento neovláda znakovú reč, doložila súdu potvrdenie od Krajského centra nepočujúcich ANEPS Žilina, kde sa poskytuje výučba v znakovkej reči, bezplatne. Pokiaľ teda otec má záujem o stretávanie sa so synom, je možné mu termín stretávania určiť na taký čas, aby sa mohol spolu s dieťaťom týchto kurzov zúčastňovať minimálne do času, kým bude schopný so synom sám komunikovať.

9. Otec maloletého dieťaťa vo vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že domnienky navrhovateľky o príjme otca vychádzajú z dohadov a svojvoľných a účelových záverov. O podanom návrhu sa otec dozvedel až z doručeného návrhu na rozvod, ktorý prevzal dňa 15.03.2017, t. j. mesiac po ukončení podnikania, a preto nie je pravdou, že by konal v dôsledku rozvodového konania. Živnostenskú činnosť ukončil výlučne v dôsledku jeho zdravotného stavu. Jeho schopnosť pracovať bola obmedzená v rozsahu viac ako 70 %, čo je potvrdené rozhodnutím Sociálnej poisťovne. V rámci odvolania poukázal na dokumenty, ktoré vypovedajú o jeho fyzickom stave. Otázka rozšírenia živnostenského oprávnenia jeho syna nebola v konaní sporná. Otec umožnil synovi pokračovať v jeho podnikaní, čo nepovažuje za nič nezvyčajné. Fakt, že I. E., kúpil od neho vozidlo a nemá vodičské oprávnenie na dané vozidlo, nebráni podnikaniu. Čo sa týka nákladov na jeho bývanie, dohady ohľadne výšky nájomného s ohľadom na to, že prenajímateľka má byť jeho dobrou známu pokladá za nepodložené žiadnym reálnym dôkazom. Otec prenajímateľku pozná. Práve z toho dôvodu platí nájomné iba 300,- eur mesačne, nakoľko pokiaľ by mal platiť bežnú trhovú cenu, tá by začínala minimálne na 350,- eur za mesiac. Ako dôkaz súdu predložil ponuky 1-izbových bytov. Zároveň vyslovil, že navrhovateľka opakovane súd zavádza klamstvami, že jej jediným príjmom sú iba sociálne dávky. Otec má vedomosť, že navrhovateľka pracuje nelegálne, aby o dávky neprišla. Požiadavka navrhovateľky na výživné vo výške 350,- eur je absurdná a žiadnym spôsobom nereflektuje schopnosti, možnosti a majetkové pomery otca a ani vykonané dokazovanie.

10. Matka v odvolacej replike k vyjadreniu otca poukázala na predbežné opatrenie, ktorým bolo otcovi uložené platiť ma maloletého syna výživné, a to v roku 2015. Od vydania predbežného opatrenia sa otec podieľal, čo sa týka výživného, len v súdom určenej výške 50,- eur/mesačne, čo s poukazom na vykonané dokazovanie v konaní o rozvod manželstva nepovažuje za dostatočné. Upriamila pozornosť,

že napriek tomu, že rozsudok o rozvoде, v ktorom bola otcovi maloletého uložená vyživovacia povinnosť k synovi v sume 90,- eur/mesačne, bol vyneseny v mesiaci október 2019 a teda od toho času aj predbežne vykonateľný, takéto výživné začal otec platiť až v mesiaci január 2020. K uvedenému predložila výpisy z účtu s platbami výživného. V závere daného vyjadrenia požiadala súd, aby pri rozhodovaní o návrhu otca zoberal do úvahy všetky uvedené skutočnosti a prihliadal aj na dokazovanie vykonané v konaní o rozvoде manželstva.

11. Otec v odvolacej replike k vyjadreniu matky opätovne poukázal na zakúpené motorové vozidlo vyššej strednej triedy Volkswagen Passat, pričom poukázal na náklady na servis približne o 50 % drahšie ako u vozidiel nižšej triedy i náhradných dielov. Pokiaľ ide o náklady na kúpeľnú liečbu v Turčianskych Tepliciach hradenú z príspevku z Nadácie Agel, tieto otec nespochybnil. Poukázal však na výlety do aquaparkov v nasledujúcich mesiacoch 08/2019 a 09/2019 v Českej republike, Poľsku a Poprade, ktoré by rozpočet navrhovateľky vo výške cca 750,- eur neunesol. V prípade zdravotných problémov navrhovateľky uviedol, že má vedomosť, že bývalá manželka v nelegálnej práci pokračuje, nakoľko to potvrdila osoba z jej okolia, ktorá si nepraje byť menovaná. Čo sa týka bazény považuje otec maloletého tvrdenie navrhovateľky za tendenčné. Vyjadrenie navrhovateľky ohľadom fajčenia uviedol, že vzhľadom na jeho zdravotný stav a financie bol nútený fajčenie obmedziť na minimum. V závere daného vyjadrenia zotrval na stretávaní sa s maloletým za prítomnosti matky aspoň počas prvých mesiacov, kým sa neobnoví vzťah, ktorí mal so synom v čase, keď bývali v spoločnej domácnosti. Podotkol pritom, že so synom sa vedel dorozumieť bez toho, aby túto reč ovládal. Požiadavku na prítomnosť matky vzniesol výlučne z toho dôvodu, aby jej prítomnosť pomohla synovi opätovne si k nemu vybudovať vzťah.

12. Krajský súd, ako súd odvolací, preskúmal napadnutý rozsudok na základe podaného odvolania otcom, v rozsahu danom ustanovením § 65 až 66 CMP a bez nariadenia odvolacieho pojednávania postupom podľa § 219 ods. 3 CSP potvrdil napadnutý rozsudok vo výroku II. o zverení mal. G. do osobnej starostlivosti matky, vo výroku III. o oprávnení oboch rodičov zastupovať a spravovať majetok mal. dieťaťa, vo výroku IV. o určení výživného, vo výroku V. o úprave styku a vo výroku VI. o nároku na náhradu trov konania v zmysle ust. § 387 ods. 1, 2 CSP v spojení s ust. § 2 ods. 1 CMP. Vo zvyšnej časti rozsudok súdu prvej inštancie zostal nedotknutý, keďže išlo o výrok o rozvoде manželstva, ktorý nebol napadnutý odvolacími námietkami. Odvolací súd odmietol odvolanie matky voči výroku IV. rozsudku súdu prvej inštancie o určení výživného podľa § 386 písm. b) CSP. Zároveň odmietol odvolanie otca voči výroku VII. rozsudku súdu prvej inštancie o povinnosti zaplatiť súdny poplatok podľa § 386 písm. c) CSP.

13. Ešte predtým ako krajský súd skúmal vecnú stránku napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie a jemu predchádzajúce konanie, zaoberal sa prípustnosťou podaných odvolaní.

14. Krajský súd uvádza, že predmetom prvoinstančného konania bol rozvod manželstva a úprava práv a povinností rodičov k maloletým deťom.

15. Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

16. Podľa § 368 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), osoba oprávnená podať odvolanie sa môže odvolania vzdať. Vzdať sa odvolania možno len voči súdu, a to až po vyhlásení rozhodnutia.

17. Podľa § 386 písm. b) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ak bolo podané neoprávnenou osobou.

18. Matka podala odvolanie, čo do výroku o výživnom.

19. Z obsahu spisového materiálu, a to zo zápisnice o pojednávaní zo dňa 28.10.2019 (č. I. 394 spisu) krajský súd zistil, že na tomto pojednávaní, na ktorom sa zúčastnili matka, jej splnomocnený zástupca, manžel i jeho právny zástupca, kolízny opatrovník - Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Žilina a svedok, došlo k vyhláseniu rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý bol odôvodnený a bolo dané poučenie o opravnom prostriedku a o možnosti jeho vykonateľnosti. Následne všetci účastníci konania zhodne uviedli, že rozhodnutiu aj poučeniu o opravnom prostriedku porozumeli, pričom matka, prostredníctvom svojho zástupcu, a kolízny opatrovník sa na pojednávaní vzdali práva podať odvolanie.

20. Právo vzdať sa odvolania je dispozičným právom účastníka konania a trvá až do tej doby, pokiaľ niektorému účastníkovi ešte plynie lehota na podanie odvolania. Procesný úkon, ktorým sa účastník konania vzdal odvolania je úkonom neodvolateľným. Vzdanie sa odvolania má za následok, že účastník nemôže neskôr podať odvolanie.

21. Keďže sa matka vzdala práva podať odvolanie, v dôsledku čoho treba jej odvolanie podané osobne na súd prvej inštancie dňa 16.12.2019 považovať za odvolanie podané niekým, kto naň nie je oprávnený, odvolací súd nemal inú možnosť len toto odvolanie odmietnuť, a preto ho podľa ustanovenia § 386 písm. b) CSP odmietol.

22. Odvolanie otca okrem výroku o výživnom a výroku o úprave styku otca s maloletým smerovalo aj voči výroku o povinnosti zaplatiť Slovenskej republike súdny poplatok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorý má povahu uznesenia.

23. Podľa § 355 ods. 2 CSP, proti uzneseniu súdu prvej inštancie je prípustné odvolanie, ak to zákon pripúšťa.

24. Podľa ustanovenia § 386 písm. c) CSP, odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

25. Krajský súd podrobne preskúmal všetky rozhodujúce otázky, jednak ktoré boli otcom v danej veci, čo do výrokov IV. a V. výslovne vznesené ako aj do výrokov II., III., V. a VI., ku ktorým sa tiež viaže odvolací prieskum a v plnom rozsahu sa stotožnil so skutkovými a právnymi závermi súdu prvej inštancie. Rozsudok súdu prvej inštancie v predmetných častiach považuje odvolací súd za vecne správny. Súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutočnosti rozhodné pre posúdenie danej veci, vecne správne rozhodol a svoje rozhodnutie odôvodnil v súlade s ustanovením § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je vecne správne, pričom v jednotlivostiach naň poukazuje aj krajský súd. Z uvedených dôvodov sa krajský súd v odvolacom konaní obmedzil iba na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia (§ 387 ods. 2 CSP).

26. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4 a 5 zák. č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len "Zákon o rodine"), plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov.

27. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

28. Aj keď výška výživného výslovne v zákone stanovená nie je, vyplýva zo všeobecne uznávaného hľadiska o tom, že výživným má byť dieťaťu zabezpečená taká životná úroveň, ktorá zodpovedá životnej úrovni rodičov a ktorú by rodičia dieťaťu zabezpečovali, keby žili v spoločnej domácnosti. Tomu zodpovedajú i kritériá pre určenie výšky výživného. Pri rozhodovaní o určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd vychádza zo všeobecných hľadísk, t.j. zo skúmania odôvodnených potrieb dieťaťa, rozsah ktorý je rôzny vzhľadom na vek, zdravotný stav, spôsob prípravy na budúce povolanie, nadanie, záujmy dieťaťa. Zároveň vychádza i z reálnych možností a schopností rodičov plniť si svoju vyživovaciu povinnosť. Krajský súd poznamenáva, že na strane rodiča, ktorému dieťa bolo zverené je potrebné zohľadniť i to, že tento rodič sa o dieťa osobne stará a touto osobnou starostlivosťou, ktorá je postavená na roveň finančným plneniam, si plní aj svoju vyživovaciu povinnosť. Osobná starostlivosť o dieťa sa chápe ako určitá hodnota, ktorá sa pri určovaní výživného musí brať do úvahy. Miera, v akej treba prihliadať na osobnú starostlivosť o dieťa v rámci plnenia vyživovacej povinnosti, sa mení podľa

veku dieťaťa, resp. jeho zdravotného stavu. Medzi týmito kritériami (medzi odôvodnenými potrebami maloletého dieťaťa a reálnymi schopnosťami a možnosťami rodičov) platí zásada priamej úmernosti, ktorá je plne v súlade s normatívnou zásadou, že dieťa má právo žiť na takej úrovni, na akej žijú jeho rodičia. Vo vzťahu k odôvodneným potrebám maloletého krajský súd taktiež uvádza, že medzi tieto potreby patria aj také, ktoré nie sú celkom bežné, ale sú pre vývoj dieťaťa prospešné, napr. rekreačné, kultúrne, také, ktoré vo vyššej miere zmierňujú zdravotný hendicap a pod. Povinnosťou rodičov je venovať všetky sily na dôsledné zabezpečenie výživy detí v záujme ich náležitého telesného i duševného vývoja, a vyvinúť všetko úsilie na to, aby zaobstarali prostriedky pre svoje deti. V danej veci táto povinnosť vystupuje do popredia oveľa výraznejšie, keďže maloletý je ťažko zdravotne postihnutý, s čím sú spojené zvýšené náklady na zabezpečovanie jeho potrieb a starostlivosť.

29. Krajský súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že suma určeného výživného v prospech maloletého G., ktorú stanovil súd prvej inštancie vo výške 90,- eur zodpovedá tak schopnostiam, možnostiam povinného rodiča - jeho otca, ako i odôvodneným potrebám dieťaťa, a to s poukazom na jeho vek i zdravotný stav, pričom krajský súd tak, ako i súd prvej inštancie vo vzťahu k jeho zdravotnému stavu zohľadnil aj mimoriadne výdavky, ktoré matka s maloletým absolvuje v záujme podpory a zlepšenia jeho zdravotného stavu. Zároveň krajský súd zdôrazňuje, že súd prvej inštancie dôsledne uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal výsledky vykonaného dokazovania, riadne citoval právne predpisy, ktoré na prejednávaný prípad aplikoval a z nich vyvodil svoje právne závery, ktoré riadne vysvetlil, pričom dostatočne a presvedčivo objasnil, z akých úvah vychádzal. Jeho rozhodnutie tak nemožno považovať za také, ktoré by bolo v rozpore s čl. 46 ods. 1 Ústavy SR.

30. Pokiaľ otec maloletého v odvolaní namieta výšku výživného, a to vzhľadom na jeho zdravotný stav a jeho pokles schopnosti vykonávať prácu o viac ako 70 %, či svoj vek, krajský súd uvádza, že aj za tejto situácie ako poberateľ invalidného dôchodku môže vykonávať zárobkovú činnosť, a to bez ohľadu na mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, čiže percento invalidity, avšak musí dbať na to, aby náplň práce bola primeraná jeho zdravotnému stavu. Odvolací súd v tejto súvislosti uvádza, že zo spisu mal za preukázané, že otec bol za invalidného uznaný už od 17.06.2014, čo preukazuje rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Bratislave, o priznanie invalidného dôchodku, z ktorého táto skutočnosť vyplýva. Už v tomto čase rozhodovací orgán uznal pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 70 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Podľa výpisu zo živnostenského registra má odvolací súd za preukázané, že otec ukončil podnikateľskú činnosť vo všetkých predmetoch podnikania ku dňu 16.02.2017. Odvolací súd má teda za preukázané, že otec vykonával svoju podnikateľskú činnosť v čase, keď už bol uznaný za invalidného dôchodcu s poklesom schopností vykonávať prácu o viac ako 70 %. K ukončeniu podnikateľskej činnosti došlo až po podaní návrhu navrhovateľky na rozvod manželstva a úpravu práv a povinností k maloletému dieťaťu, čo sa súdu javí zo strany otca ako účelový postup. Otec ukončenie živnosti odôvodnil s poukazom na svoj zdravotný stav, avšak krajský súd z obsahu spisu nezistil, že by od podania predmetného návrhu do ukončenia podnikateľskej činnosti došlo k zhoršeniu zdravotného stavu, otec túto skutočnosť nijakým hodnoverným spôsobom nepreukázal. Túto skutočnosť nepreukazuje ani otcom predložená prepúšťacia správa z nemocnice zo dňa 04.10.2017 (č. I. 183 spisu).

31. Ako nedôvodnú odvolací súd vyhodnotil zároveň i námietku otca vo vzťahu k úprave styku. Z obsahu odvolania vyplýva, že otec nenamietal, pokiaľ bol napadnutým rozsudkom upravený styk s dieťaťom tak, že sa bude stretávať s maloletým synom každý týždeň vo štvrtok od 15.00 hod. do 18.00 hod. Otec však zotrval na realizácii styku za prítomnosti matky. Uvedené odôvodnil obavou, že syn vzhľadom k dĺžke neprítomnosti otca a poruche správania nebude chcieť byť odlúčený od matky a opätovné získanie dôvery otca bude zmarené. Na uvedenú požiadavku otca vo vzťahu k stretávaniu sa s maloletým synom len za prítomnosti matky, reagovala matka maloletého dieťaťa. Predmetnú požiadavku otca považuje len za účelový dôvod, aby jej otec maloletého dieťaťa mohol naďalej zasahovať do života a tieto stretnutia využívať na urážanie a jej ponižovanie tak, ako to robil počas trvania ich manželstva. Krajský súd s ohľadom na vyjadrenia účastníkov prednesené v rámci celého konania a listiny tvoriace súdny spis súhlasí so záverom súdu prvej inštancie, že prítomnosť matky počas realizácie styku otca s maloletým dieťaťom by pôsobila rušivo a mohla by znemožniť realizáciu samotného styku, a to z poukazom na ich vzájomný vzťah. Krajský súd nevzhladol závažný dôvod, ktorý by opodstatňoval prítomnosť matky pri stretnutiach maloletého s otcom. Obava otca zo správania maloletého počas realizácie styku nie je opodstatnená. Ani skutočnosť, že syn má poruchy správania neodôvodňuje potrebu matky na stretnutí.

Túto skutočnosť neodôvodňuje ani to, že otec neovláda posunkovú reč, pričom krajský súd poukazuje na vyjadrenie otca, že so synom sa vie dorozumieť aj bez posunkovej reči. Každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma rodičmi, pričom je v záujme maloletého, aby dochádzalo k prehĺbovaniu vzájomných citových väzieb otca a syna. Odvolací súd je toho názoru, že pravidelným stretávaním si maloletý postupne zvykne na prítomnosť otca a postupne dôjde k zmenám v prežívaní i v správaní dieťaťa vo vzťahu k otcovi.

32. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie aj čo do výroku o zverení mal. G. do osobnej starostlivosti matky, o oprávnení oboch rodičov zastupovať a spravovať majetok mal. dieťaťa, ako aj vo výroku o trovách konania, keďže tieto vykazujú vecnú správnosť a neboli v odvolaní výslovné napadnuté.

33. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 52 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

34. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. (§ 419 CSP)

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n). (§ 421 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie. (§ 422 ods. 1 a 2 CSP)

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné. (§ 423 CSP)

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde. (§ 427 ods. 1 a 2 CSP)

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania ustanovených v § 127 ods. 1 CSP (ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpísania) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). (§ 428 CSP)

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa. (§ 429 CSP)

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania. (§ 430 CSP)